

Valtuustoaloite / Raahen pitää tukea lasten harrastamista nykyistä enemmän, valtuutettu Viljo Lehmusketo

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 428

Valmistelija

Opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokola

Valtuutettu Viljo Lehmuskedon valtuustoaloite 26.4.2021:

On kehitetty harrastamisen Suomen malli. Sen päätavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Kunnilla on keskeinen rooli lasten ja nuorten harrastamisen ja vapaa-ajan järjestämisessä. Tehtävä on tärkeä, sillä vapaa-ajan toiminnot muodostavat merkittävän osan lasten ja nuorten elämää. Harrastuksissa luodaan ja ylläpidetään sosiaalisia suhteita, opitaan uusia taitoja ja tehdään itselle mielekkäitä asioita. On kannettu huolta, miten korona-aika vaikuttaa lapsiin. Eräät tiedot ovat hälyttäviä.

Harrastuksissa voi myös löytyä turvallisia aikuiskontakteja. Jos elämässä on muita haasteita, voi harrastuksella olla erityisen suojaava merkitys lapselle.

Lapsistrategian koronatyöryhmän raportin (2021) mukaan koronaviruskriisi on heikentänyt lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia. Jo ennen pandemiaa lasten harrastamisen tiellä on ollut esteitä, joista yhtenä esimerkkinä ovat korkeat kustannukset.

Mm. vuoden 2020 -selvityksessä matalatuloiseen perheeseen itsensä määrittelevistä 13-17-vuotiaista vastaajista 51 prosenttia koki harrastusmahdollisuutensa huonoiksi. Jos lapsi ei pääse osallistumaan samalla tavalla kuin ikätoverinsa, hän jää paitsi kokemuksista, joita muut keskenään jakavat. Seurauksena voi olla esimerkiksi ulkopuolisuutta, huonommuuden tunnetta tai häpeää. Moni lapsi joutuu myös opettajien ja muiden aikuisten kysymyksen "mitä sä harrastat" edessä kiusalliseen tilanteeseen, jos hän ei harrasta.

Usein lapsen pääseminen tuetun harrastuksen piiriin on vähävaraiselle perheelle niin taloudellinen kuin psyykinenkin helpotus. Vanhemmat voivat tuntea suurta surua, pelkoa ja häpeää siitä, etteivät he ole pystyneet taloudellisista syistä kustantamaan lapsen harrastusta. Huoli lapsen kehityksestä ja lahjojen hukkaan heittämisestä on monelle vanhemmalle ikävän tuttu tunne.

Kunnat ovat avainasemassa myös lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksien tiellä olevien taloudellisten esteiden

poistamisessa: kunnat voivat luoda edellytyksiä maksuttomille tai edullisille vapaa-ajan toiminnoille ja huolehtia riittävästä taloudellisista resursseista. Harrastamisen ei tarvitse olla erityisen tavoitteellista ollakseen tärkeää ja arvokasta - myös vapaamuotoisempi ja vähemmän aikataulutettu vapaa-ajan tekeminen on lapsille merkityksellistä ja hyvinvointia tukevaa.

Vähemmälle huomiolle on harrastuskeskusteluissa jäänyt myös lapsen ja vanhemman yhteisen tekemisen merkitys. Yhdessä vietetty vapaa-aika mielekkään tekemisen parissa, esimerkiksi uimassa, musisoimassa tai luonnossa liikkuen, voi parhaimmillaan tuoda myönteisiä elementtejä arkeen ja vahvistaa sekä lapsen että vanhemman hyvinvointia.

Jokaisen lapsen oikeus mielekkääseen vapaa-aikaan ja virkistytymiseen on kirjattu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen. Harrastamisessa ei siis ole kyse mielipideasiasta vaan lasten omista ihmisoikeuksista.

Puhumme paljon asiakkaiden osallistumisesta ja yhdessä tekemisestä. Mielestämme toimintaan voi ottaa mukaan myös lähiympäristön. Valtio antaa tukea tähän harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen. Onko Raahe hakenut erityisavustusta kunnille harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen? Vaikka tiedän Raahessa paljon osaamista toiminnan kehittämiseen, valtion avustusta hyvällä suunnitelmalla saa jotkut suuremmat kaupungit 50.000- 80.000 euroa.

Opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokolan vastaus 21.10.2021:

Koulujen kerhotoiminta on ollut jo vuosia hyvin aktiivista ja monipuolista koulujen kerhotoiminnan kehittämishankkeen myötä.

Lukuvuodelle 2021-2022 Raahe on saanut Harrastamisen Suomen malli -hankkeesta yhteensä 96 250 €, josta omarahoitusosuus on 19 250€. Harrastamisen Suomen malli -hankkeessa Raahen kaupunki on mukana viidellä pilottikoululla järjestettävän kerhokokeilun kautta.

Kerhotoiminnan kehittämishankkeesta Raahen opetustoimi on saanut ajalle 1.8.2021 - 31.12.2022 yhteensä 31 429€, josta omarahoitusosuus on 9 429€. Tämän lukuvuoden aikana Kerhotoiminnan kehittämishankkeen turvin on perustettu kerhoja erityisesti niille kouluille, joilla Harrastamisen Suomen mallin harrastekerhoja ei järjestetä.

Koulujen kerhotoiminta on osallistujille täysin maksutonta ja toimintaan pääsee osallistumaan ilman pääsyvaatimuksia.

Kerho- ja harrastustoimintaa järjestävät koulujen lisäksi nuoris- ja liikuntatoimi, eri järjestöt ja seurakunnat. Lisäksi kaupungissa on mahdollista harrastaa monipuolisesti esimerkiksi musiikkia, käden taitoja ja useita eri liikuntalajeja. Näitä toimintoja kaupunki tukee mm. toiminta-avustusten ja tilavuokrien muodossa. Koulujen tilat ovat maksutta alle 18-vuotiaille järjestetyn toiminnan käytössä ja maksullisissa tiloissa kaupunki on tukenut lasten ja nuorten harrastustoimintaa tilavuokria

kohtuullistamalla. Tämän ansiosta Raahessa on vielä hyvin edullista harrastaa myös tavoitteellisesti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Nurkkala Ari

Päätösesitys

Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokolan valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 172

889/00.01.04/2021

Päätösesitys

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen opetuksen vastuurehtori Anne-Maria Tokolan valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyi esityksen.